

Nieuwsbrief

JANUARI 2019

Nummer 41

Een rijk gevuld trimester loopt ten einde...

Op vele vlakken werd het weer een drukke, soms té drukke, eerste trimester. Naast de aandacht die directies en hun schoolteams besteedden aan de leerlingen, stond het ook op bestuursniveau niet stil. Of beter: er gebeurt zeer veel!

Zowel in de regio Berlaar/Heist-op-den-Berg en omstreken, in de regio Aarschot en in de regio Hasselt gaan de besprekingen om te komen tot **fusies van schoolbesturen** intens verder. Niet altijd vanzelfsprekend of gemakkelijk, maar wel een nodige evolutie om, in opvolging van wat de congregatie gedurende decennia heeft gedaan, te kunnen blijven rekenen op professionele en ondersteunende besturen. Veelal is de streefdatum vastgelegd op 1 januari 2020.

Inzake **AGION-dossiers** vermelden we even de vier 'grote' projecten die al meer dan een decennium voorbereid worden. Immers, alles evolueert nu snel: in Mariaburcht Stevoort is Fase 2 van het masterplan in uitvoering. Na voltooiing zal de school het kasteel definitief verlaten. In Sancta Maria Aarschot kocht het schoolbestuur het voormalig klooster aan om het te her-

conditioneren voor onderwijs en hier vordert ook de voorbereiding van het masterplan. Voor het Mater Salvatoris instituut te Kapellen wordt het aanbestedingsdossier van het masterplan opgemaakt en ook voor de Basisschool te Berlaar (Misstraat) mag het aanbestedingsdossier voorbereid worden. Het voelt soms wat vreemd aan om, na jaren van "aanschuiven" volop in gang te moeten schieten, de ontwerp bureaus kunnen het soms zelf niet meer volgen...

Verder willen we de directiebijeenkomst met Hilde Van Gool over **Verbindende Communicatie** onder de aandacht brengen: wat het inhoudt en hoe directies het ervaren hebben, lees je op de volgende pagina's.

De Werkgroep '**Opvoedingsproject 2020**' kwam een tweetal keren samen en werkte intensief verder aan de herwerking van het project aan de hand van het charisma van de zusters: **eenvoud, liefde en hartelijkheid**.

En moge dat nu juist onze wens zijn om u allen een heerlijke intocht te wensen in het nieuwe jaar 2019...

Interessante informatie:

- De volgende directiebijeenkomst is vastgelegd op donderdag 9 mei 2019 te 14.00 uur.
- Anne Vandenhoeck, docente pastorale zorg en diaconie (faculteit theologie KUL) is onze gaste. Zij is een veel gevraagd spreker over (spirituele) zorg, maar ook over hoop. We verwelkomen haar graag in Berlaar!
- Verantwoordelijke uitgever: Algemeen Bestuur Zusters van Berlaar Markt 13—2590 Berlaar

Directiebijeenkomst te Berlaar

Donderdag 8 november 2018. Zowat 30 directieleden, zowel van Basisscholen als Secundaire instituten, verzamelen in de Theresia Vermeyleenzaal te Berlaar, samen met zuster Marie Josee en Jan Van Deuren. Ook Helga Melis, stafmedewerker van het Vicariaat voor het onderwijs (Bisdom Antwerpen) is aanwezig. Allen kijken uit naar de workshop over “Verbindend communiceren” die Hilde Van Gool zal brengen.

Helder en interactief legde Hilde uit dat het hier gaat om een universele methode om een dialoog aan te gaan waardoor mensen kunnen leren elkaar beter te begrijpen. Ondanks de omstandigheden blijf je in verbinding met jezelf en met je gesprekspartner. Wat gebeurt er eigenlijk tijdens (moeilijke) gesprekken die we voeren, en hoe voelen we ons daarbij? Wat vind ik zelf belangrijk, wat voor de ander? Er komen dus gevoelens en sensaties bij te pas, en deze zijn anders al naargelang mijn behoeften wel of niet vervuld zijn. Een handig overzichtskaartje met gevoelens en sensaties leerde welk een enorm palet een mens kan bespelen. Het deed de aanwezigen stilstaan bij wat er zoal in ons omgaat: ervaringen werden gedeeld, vragen werden gesteld... de

spreker slaagde erin om een boeiend geheel te brengen en zij was daarbij goed gedocumenteerd.

Eerder dan hier een lang exposé te houden, hebben we aan verschillende directieleden gevraagd een korte impressie uit te schrijven. Ook Hilde deed dat zelf.

We laten dus graag de anderen aan het woord...

Ik ging met de grote nieuwsgierigheid naar de kennismakingsworkshop “Verbindend communiceren”. Geen idee wat ik concreet mocht verstaan onder “kennismakingsworkshop” en nog minder onder de titel: “Verbindend communiceren”! Moeten we actief aan de slag? Hoe zijn we verbonden met elkaar? Allemaal vragen waar ik graag een antwoord op zou krijgen... We zien wel, dacht ik. Ik wist op dat moment nog niet dat ik mijn eerste stappen ging zetten in het herkennen van mijn behoeften en de behoeften van anderen. Ook het kunnen waarnemen van gevoelens en sensaties wanneer je behoeften vervuld zijn of juist niet vervuld zijn, leek een grote uitdaging. Gaandeweg nam mevrouw Hilde Van Gool me mee in het verhaal van helder en verbindend communiceren omdat ze ons telkens uitdaagde om verder na te denken, in te leven en proberen te reageren op bepaalde alledaagse situaties waarmee we als directies telkens te maken krijgen. Wanneer de giraf en de jakhals ter sprake kwamen, was het voor mij duidelijk dat we te vaak als jakhals optreden en veel te weinig als giraf, niet alleen tegen onszelf maar ook tegen onze medemens. Aangezien ik “vredig” en “gelukzalig” naar huis ben gegaan waarbij ik “voldaan” en “optimistisch” thuiskwam, was mijn behoefte vervuld om “affectie” en “begrip” te tonen voor mijn medemens... Deze laatste zin kan enkel begrepen worden met het “kaartje vol begrepen” in de hand... Dit alles houdt me bezig en hier zal ik zeker nog regelmatig bij stilstaan.

Nick Verbraeken

Directeur Vrije Basisschool Maria Middelaars (Beerzel)

“Beeld je een moment in dat je te maken had met een moeilijke situatie met een personeelslid op school.” Voor directeurs is dit geen moeilijke opgave en Hilde had dat van bij het begin goed begrepen. Je komt ze inderdaad tegen: mensen met wie de communicatie niet lijkt te vlotten, waardoor je de emoties voelt opborrelen.

We leerden van Hilde dat emoties je iets vertellen. Dat je ze mag voelen en best onderzoekt: welke behoefte zit hier onder? Deze emotie die ik nu voel, vertelt me welke waarden ik belangrijk vind.

Evenzo heeft mijn (schijnbaar moeilijke) gesprekspartner emoties die hij al dan niet uit, en daaronder zitten zijn behoeftes. Kunnen we die behoeftes als directeur detecteren en benoemen? Behoeftes benoemen en erkennen, geeft ruimte om op een andere manier te communiceren met elkaar. Behoeftes zijn immers universeel en herkenbaar.

Hilde deed ons nadenken, voelen, de groep wierp bedenkingen op en dacht na over concrete voorbeelden uit onze dagelijkse schoolpraktijk. Bestaat het risico niet dat deze vorm van communicatie zeer kunstmatig overkomt? Of manipulatief? Werkt dit altijd?! Zou dit bv. werken bij een Trump (om onze bedenkingen heel duidelijk te maken)? De contacten die we als directeur hebben, kunnen immers erg beladen zijn. Soms lijkt het alsof we tegen een muur staan en we geen stap verder komen met al onze goede bedoelingen, integendeel zelfs. En VC zou kunnen helpen?! Dat klinkt te mooi om waar te zijn.

Ik volgde enkele jaren geleden zelf een tweedaagse opleiding VC. Wat ik hoorde van Hilde, was een welkome opfrissing. Ik probeer moeilijke gesprekken op deze basis voor te bereiden en heb ervaren hoe verrassend vlot gesprekken dan kunnen lopen. Denk niet dat zo'n gesprek dan helemaal verloopt met de uitkomst die jij in je hoofd had. Staar je niet blind op de oplossing

die je voor ogen hebt. Want VC geeft net ruimte aan de creativiteit van de gesprekspartners. En die creativiteit zorgt voor verrassende oplossingen ...

VC toepassen vind ik – toegegeven – niet altijd makkelijk. We zijn het nu eenmaal niet gewend om op deze manier te communiceren, om niet onmiddellijk naar argumenten te grijpen die dan het ene boven het andere worden gestapeld, om een andere taal te hanteren, de taal van “heb ik het goed begrepen dat...”, “kan het zijn dat je ... belangrijk vindt”, “ik zie dat het ... met je doet”, “hoe voelt dit voor jou?” enz.

VC vraagt ook tijd. Maar de tijd die je hiervoor vrijmaakt, krijg je dubbel en dik terug. De oplossingen die je op deze manier bekomt, zijn duurzamer omdat de gesprekspartners zich gehoord voelden.

Als directeur krijg je meerdere oefenkansen op een dag. Grijp ze, zou ik zeggen!

Ilse Wuyts

Directeur Instituut Sancta Maria (Aarschot)

Als directeur van een basisschool die wellicht mee in het BOS-verhaal stapt, werd ik uitgenodigd op de directiebijeenkomst. Een beetje benieuwd en toch wat zenuwachtig trok ik erop af. Er waren bekende maar ook heel wat onbekende gezichten, maar de ontvangst was hartelijk en gastvrij. Ik voelde me meteen welkom.

Het onderwerp ‘Verbindend communiceren’ interesseerde me wel. Zeg nu zelf: iedereen heeft toch momenten waarop de communicatie met ouders, met collega’s, ...niet meteen vlot. En als het niet (goed) lukt, dan is zeker alle hulp welkom. Daarom was ik ook zeer benieuwd naar de uiteenzetting van Hilde Van Gool.

Het werd al snel duidelijk dat verbindend communiceren enkel mogelijk is als je eerlijk bent met jezelf, als je onbevangen en open luistert naar de ander zonder oordelen, als je op zoek gaat naar de behoefte van de ander achter zijn woorden. Communiceren wordt daardoor eerlijker, opener en verbindend.

De sessie zette mij aan het denken en gaf inzicht. Verbindend communiceren in de praktijk zal echter nog heel wat oefening vergen, maar de zaadjes zijn geplant.

zal echter nog heel wat oefening vergen, maar de zaadjes zijn geplant.

Tijdens en na de directiebijeenkomst waren er ook heel wat fijne gesprekken met (nieuwe) collega's. Het was geruststellend te ontdekken dat iedereen vroeg of laat in soortgelijke situaties verzeild geraakt, dat iedereen al eens op dezelfde muren van onmacht stoot,... maar dat het dagelijkse schoolleven ook heel wat boeiende en warme ervaringen met zich meebrengt.

Het was een fijne, leerrijke dag. Bedankt dat ik erbij mocht zijn.

Kristin Vertenten, Directeur Heilig Hartschool (Koningshooikt)

Verbindend communiceren, geweldloos communiceren is voor elk elke persoon die met mensen in een organisatie, een vereniging ... werkt van cruciaal belang. Ik denk dat velen onder ons er zich bewust van zijn dat verbindend communiceren er zeker toe kan bijdragen dat je binnen een organisatie met mensen stappen vooruit kan zetten, zowel in de relatie als in meer inhoudelijke kwesties. Het legt een vertrouwensbasis die mensen ertoe kan brengen te groeien in hetgeen ze doen. De ingrediënten zijn ook duidelijk: empathisch luisteren naar elkaar vanuit gelijkwaardigheid en kunnen duidelijk maken wat jij én de andere belangrijk vinden, respectvol en zonder oordeel of dwang.

Je kan trainen in het verbindend communiceren, vertelde Hilde Van Gool ons. De juiste woorden gebruiken, voorzichtig doch duidelijk aftasten, tijd nemen ... Dat ervaar ik ook elke dag. De stapjes die je zet, zijn klein, soms heel klein. De tijd die je nodig hebt, is vaak te kort. Geduld is dan ook onontbeerlijk.

Verder stel ik ook in de dagdagelijkse praktijk vast dat je geregeld vanuit verschillende visies of zelfs waardenkaders spreekt met mensen. Wat voor de organisatie belangrijk is/ wordt, kan indruisen tegen de individuele visie van een persoon. Kan je dit doorbreken door verbindend te communiceren? Of moet je je dan neerleggen bij het maximum dat je hieruit kan halen namelijk dat er respect is voor elkaar en tegelijkertijd het gevoel hebt ter plaatse te blijven trappelen?

Hilde, je was zeer inspirerend en nog elke dag put ik hieruit. We blijven ook oefenen.

Tinne Mertens, Adjunct-directeur Heilig Hart van Maria Berlaar

En hoe kijkt Hilde er zelf op terug...

Ik merkte tijdens de kennismakingsworkshop Verbindend Communiceren (VC) met de directies van de scholen van het Heilig Hart van Maria in Berlaar dat verschillende deelnemers vrij snel contact maakten met welke behoeften voor hen echt van belang zijn in hun functie en op school. Tijdens de vorming zag ik ook hoe sommigen het gedrag of uitspraken van leerlingen plots in een heel ander licht konden zien, namelijk als een uiting- op hun best mogelijke manier op dat moment- van wat er voor hen toe doet.

Wij gedenken...

Te Edegem overleed op 17 oktober 2018 de heer **Leo Sterckx** (°11.08.1936), vader van Peter Sterckx, directeur van het Mater Salvatorisinstituut (Bovenbouw) te Kapellen. Het afscheid vond plaats in familiale kring.

Te Tremelo (WZC Damiaan) overleed op 14 november 2018 mevrouw **Celine Van Dessel** (°28.02.1925), moeder van Paul Van Den Acker. Paul is bestuurder van de VZW Vrije Basisscholen van de Zusters van Berlaar. In een innige en doorleefde viering te Tremelo werd afscheid genomen van Celine op 22 november 2018.

Sterkte aan de beproefde families.

Tallose keren ben ik er getuige van geweest hoe zich een totaal nieuw perspectief op communicatie opent als mensen leren Verbindend Communiceren en vaak hoor ik: "had ik dat 30 jaar geleden maar geweten..."

In VC- trajecten binnen het onderwijs ervaar ik keer op keer hoe betekenisvol directies en leerkrachten dit model ervaren omdat het hen helpt om op een andere manier naar het schoolgebeuren te kijken, maar ook omdat situaties via deze weg heel begrijpelijk en hanteerbaar worden. Deze wijze van met elkaar omgaan vergroot de betrokkenheid tussen alle partijen waardoor het schoolklimaat kan verzachten want mijn contacten met scholen leren mij dat er op alle niveaus grote nood is aan verbinding en begrip.

Meer info over VC is te vinden in een interview met het tijdschrift Psychologies van december 2018, zie www.hildevangool.be.

Dankjewel, Hilde! Dankzij jou groeide deze directiebijeenkomst uit tot een ware leerschool in communicatie!